

Naročnina: Za tuzemstvo z dostavo mesečno Din 5, četrtletno Din 15, polletno Din 30, celoletno Din 60; za inozemstvo Din 60 in poština posebej — Oglasi po ceniku.

SOCIALIST

Izhaja vsak petek popoldne.
Nefrankirana in nepodpisana pisma se ne sprejemajo.
Sedež uredništva in uprave Ljubljana, Vidovdanska cesta št. 2, pritličje.

Glasilo Socialistične Stranke Jugoslavije

Štev. 34.

Ljubljana, dne 22. avgusta 1924.

II. leto.

Dejanja naj govore.

Davidović-Koroščeva vlada nas je obsula s celo kopo obljub. Rekli smo ji že na tem mestu, da na besede nič ne damo, da naj dejanja govore! Na to se nam seveda odgovarja: pustite nam časa, da bo beseda meso postala. — Nismo demagogi, zato smo voljni čakati na dejanja v vseh slučajih, kjer se dana beseda ne da izpolniti v par dneh.

Ali so stvari, ki bi že davno morale biti izvršene in ker še niso, dvomimo o dobrih in poštenih namerah naše vlade lepih besedi.

Danes opozarjamo vlado samo na eno stvar: Zakaj držite še vedno v zaporih komuniste, ki jih je Pašić-Pribičevićeva vlada dala zapreti. Spominjamo naše klerikalce na lepe — bogve, če tudi odkritosrčne? — članke v Slovenscu in ostalih glasilih, ki so se repenčila nad nasiljem, ker je državno pravdnštvo dalo nekaj voditeljev neodvisnih zapreti. Cele kolone je o tem pisalo klerikalno časopisje in za nekatere je našlo celo svoje usmiljeno krščansko srce ter popraševalo, zakaj se jih bolne zadržuje po zaporih.

Tako klerikalna glasila, ki pa so sedaj sumljivo tiha. Vprašamo Slovenca — in prošimo odgovora! — ali je bil akt nasilja, da sta na ukaz vlade policija in državno pravdnštvo zaprla voditelje neodvisnih in celo vrsto delavcev?

Takrat, ko klerikalci niso bili na vladi, je Slovenec vse to označil za nasilje, upamo, da je še danes teoa mnenja! In če je, je prokleta dolžnost klerikalnih ministrov, da izposlušajo, da se vsi ti politični aretiranci nemudoma izpuste.

Naj se pri tej stvari klerikalci ne izgovarjajo na neodvisna sodišča, kar bi utegnili storiti. Ugotavljamo, da zavidle od državnega pravdnštva ali pridejo osumljenci na svobodo ali ne. In državni pravdnik po zakonu ni neodvisen, on mora ubogati ministra prav-

de. Samo telefonično naročilo zadostuje iz Beograda in gospod državni pravdnik bo odprl vrata politično preganjanih. Če je res kateri teh osumljencev kaj kaznjivega zakrivil, naj se ga obtoži, ni pa prav, da se ga drži že drugi mesec v preiskovalnem zaporu.

Mi vemo tudi čisto dobro, da se kaj resnega vsem tem osumljencem očitati ne da. Če bi bili res kaj zakrivil, kdaj bi že bili pod obtožbo in pred sodnikom. Njihove grehe šele »iščejo« — kar bije v oči vsaki pravici.

Zaprto je nadalje še Šotler, ki je bil slučajno navzoč, ko je bil ustreljen Zdravec pred pošto. Prav ničesar obtežilnega ni proti Šotlerju in vendar ga drže v zaporu, ba je, ker je osumljen umora.

Tako izgleda ta stvar po eni plati. Na drugi plati pa so v Celju izpuščeni iz zaporov vsi osumljenci, ki so bili ba je udeleženi pri umoru Fakina. — Kaka pravica pa je to? In ti osumljenci so bili izpuščeni v času, ko so naši klerikalci že v vladi sedeli. Zakaj nankrat Slovenec o Fakinovem umoru nič več ne piše, zakaj hvali zadnja Orjuna »Čika Ljubino« (Davidovičev) vlado in dr. Hohnjeca, duševnega vodjo klerikalnih poslancev v Beogradu?

Pozivljamo časopisje SLS, da naj tisti boj za politično svobodo in proti političnemu preganjanju nadaljuje, ki ga je v opoziciji tako vneto vodilo! Zastopnikom SLS v vladi pa kličemo, da naj preidejo od lepih besedi k dejanjem!

Naj se odpro ječe, da pridejo iz zaporov politični preganjanci, hočemo in zahtevamo svobode, ki je prvi predpogoj demokracije!

(Op. ur.: Orjunaše je izpustil Pribičević iz zaporov. Nova vlada naj izpusti neodvisne delavce, ker to ne gre, da toliko časa trajajo preiskovalni zapori. V tem pogledu se popolnoma strinjamo s člankom.)

Še nekaj o delu socialistične stranke.

Zadnjič smo govorili o tem, da daje glavno oporo moč in silo vsaki politični stranki idejna izpolnitev, torej tudi socialistični. S tem pa še nikakor nismo hoteli trditi, da je s takim delovanjem stranka že izpolnila svoje naloge. Stranka, zlasti socialistična, ne sme in ne more biti samo stranka lepih nauk, ki bi zavajala svoje pristaše v dogme in vero zlate bodočnosti. Zgolj taka metoda politične vzgoje bi bila kriva.

Socialistična stranka je delavsko-razredna in revolucionarna. To ve vsak pri stari stranke. Ako je torej stranka revolucionarna, mora tudi delati za revolucijo socialnih razmer, oziroma delovati v tem smislu, da se socialne razmere, v katerih trpi delovni narod, izboljšujejo in izboljšajo. Tega boja končni cilj je pravična socialistična družba.

Socialistična stranka je politična stranka, zaradi tega je njena dolžnost, da nastopa v politiki in ob raznih drugih prilikah, dogodkih in pojavih ter pove svoje mnenje, zavzame svoje stališče v javnosti s protesti, s shodi, manifestacijami in načelnimi izjavami. Ob takih prilikah mora stranka s svojega stališča pojasniti aktualno vprašanje, utemeljiti svoj protest in javno tudi povedati, zakaj je ta ali ona meščansko-kapitalistična politika kriva, zakaj se je pripetila ta ali ona katastrofa, ki je zapletala delavske žrtve, in v čem obstoji krivda, da more družabni red utesnjevati delovnemu narodu pravice ter ga z brutalnostjo tirati v suženjstvo in bedo.

Vse to je potrebno, če hočemo, da se bodo pripadniki socialistične stranke res pričeli zanimati za politiko in za razumevanje sedanjega krivičnega družabnega reda ter za socializem. Ako tako delo stranke ne bi bilo nič več, kakor to, da se zbudi interes med proletariatom za spoznavanje vzrokov današnjih družabnih razmer, bi bil to že velik napredek. Ali čim se delavec začne zanimati za dejanske vzroke svojega položaja, potem začne razmišljati tudi o potih, kako bi se dale te razmere izboljšati. In tu začne misliti, začne se učiti, čitati, kar je začetek onega duševnega prerojenja, o katerem smo govorili v zadnji številki »Socialista«.

Nehote se moramo ozreti tukaj na nekatere dogodke zadnjih mesecev. V Trbovljah je zločinska roka ubila rudarja Fakina, v Krmelju na Dolenjskem se je zgodila velika rudniška nezgoda, pred ljubljansko pošto je bil ustreljen mlad delavec, na Viču so neki banditi mučili drugega delavca, Brnot razbija

strokovne organizacije; denuncira in laže njegov »Napreč« ter piše demagoško in bedasto, kakor bi bil najet, samo, da ne bi se socialistični proletariat konsolidiral. Imamo pa še druga vprašanja. Vojna neprestano grozi, tudi danes; zavarovanje za starost bi se imelo uvesti že prihodnje leto; vlada ne dovoli prispevkov za delavske zbornice, vprašanje invalidov, brezposelnost itd.

To je samo nekaj vprašanj, za katera bi se morala intenzivno zanimati politična stranka in pa strokovne organizacije, ker so na vseh teh vprašanjih kot razredne organizacije jako zainteresirane.

Eminentne važnosti so ta vprašanja in smo vendar opazili več interesa le pri vprašanju razbijanja strokovnih organizacij, kar omenjamo posebno pohvalno. Umori delavcev, politična vprašanja, to je pa šlo preko naših ušes, preko naših čutov, dasi bi bili morali ob vseh teh dogodkih in tudi drugih vprašanjih nastopiti kot stranka in označiti svoje stališče po shodih, povedati svoje zahteve ter se zanje bojevati. V veliki zmoti smo namreč, če mislimo, da je že zadosti, ako povemo svoje mnenje v bistvu. Ne, ni zadosti; med mno-

žice moramo zanesti pravo spoznanje, da bo rodilo potrebno bojevitost za pravice delovnega ljudstva: zato smo revolucionarna stranka, da se bojujemo dalje in dalje.

Ako doslej nismo hodili po tej poti dela, so največ krive povsem napačne metode, osebni boji v notranjosti stranke, ki se vprizarjajo z najrafiniranejšim jezuitizmom, zlobnostjo in brezvestnostjo. Za pravo delo je pa manjkalo časa in veselja zaradi tega.

Socialistična stranka se mora torej bojevati, če hoče biti bojna stranka. V boju se mora razvijati, v boju postati močna.

Dajmo, lotimo se tega dela, ki smo ga že zadnjič naglašali na tem mestu. Ako se posvetimo delu za razširjenje socialističnega prepričanja in delu boja v navedenem smislu, bodimo prepričani, da nam ne bo več ostajalo časa, da odgovarjamo na Bernotove prisodarije in tudi noben delavec jih ne bo več poslušal. Imeli bomo tedaj edinega sovražnika kapitalistično buržuazijo in proti temu bomo šli v boj solidarno.

Boje med »voditelji« pa bodo smatrali delavci za oslarijo.

Ljubljanski velesejem.

Tudi letos so otvorili ljubljanski velesejem. Tudi letošnji velesejem naj bi pokazal, da je slovenska industrija napredovala in da zasluži vse uvaževanje in upoštevanje s strani državnih oblasti.

Velesejem ima nedvomno svoj gospodarski pomen. Vsaj je važno, da privabijo na velesejem trgovce in kupce iz južnih krajev, ki vidijo, da se izdelujejo v državi stvari, ki so jih morada doslej naročali v inozemstvu.

Prav tako pa bi moral velesejem pokazati vsako leto koliko in kako je napredovala industrija tekom leta izza zadnje prireditve.

V kolikor služi letošnji velesejem zgolj reklamnim svrham, v kolikor naj izpopolni razstava na sejmišču za posamezna podjetja in posamezne tvrdke morebitno inseriranje po listih, je in bo dosegel velesejem svoj uspeh in nedvomno je, da si bo ta ali oni trgovec, podjetnik zapomnil, kaj producira slovenska industrija.

Vendar pa je prav ob prireditvi velesejma važno, da se pove: Slovenska industrija hira, propada, životari in kolikor je še ni zadušila gospodarska kriza, diha ta industrija na delavski račun.

Kajti, gospodarske razmere, povzročene po onih, ki so se ob otvoritvi velesejma »laskavo« izražali, divili in veselili, onemogoča vsakršno zdravo industrijsko življenje in vsakršen industrijski napredek.

Kaj ni profanacija, da se udeleži otvoritve ljubljanskega velesejma načelnik ministrstva za trgovino in industrijo gospod Savič, ki sploh negira življenjsko upravičenost slovenske industrije! Pa, da bo ironija še večja:

tudi on se divi in čudi napredku! Kot načelnik industrijskega odeljenja pa igra vlogo štabnega oficirja in gleda samo, kako bi služila industrija vojnim in vojaškim interesom in namenom.

Zato se upravičeno bojimo, da bo zunanji, dozdevni blesk, izražen v velesejmu mnogegega zavedel v zmoto. Da bo ta ali oni mislil: vsaj ni tako. Vsaj je velesejem čisto lepo prirejen, ergo, so razmere vsaj vzdržne, če že ne dobre.

Izredno bi se motil oni, ki bi tako mislil. Vzemimo samo en primer:

Kranjska industrijska družba na Jesenicah je tudi zastopana na velesejmu. V istem času pa odpušča delavce, reducira obratovanje, dobro vedoč, da tudi ljubljanski velesejem ne bo mogel preprečiti dalekosežnega zmanjšanja obrata in številnega odpusta delavstva.

Kakor večina podjetij, tako je postavila tudi Kranjska industrijska družba v svoje režijske račune izdatke za velesejmsko razstavo, ne da bi pričakovala dejanskih, potom velesejma doseženih protivrednosti in zaslužkov.

Tako postane velesejem navadna, varijava Potemkinova vas!

Lepo prirejena, lepo razporejena, v resnica pa zakriva ona industrija, ona obrt, ki se predstavlja na velesejmu, grozno brezposelnost, strašno pomanjkanje in bedo. —

In, še celo to Potemkinovo vas so postavili na delavski račun. Vsaj obratuje večina obratov le, ker vzdržuje konkurenčno sposobnost na račun delavskih mezd.

Konkurenčne sposobnosti ne ustvarjajo bančne obresti, niti neurejeni železniški promet itd. Ker se ne ustvarjajo predpogoji za dejansko industrij-

Pravo

Schichtovo milo z znamko 'Jelen'

je najboljša in v uporabi najcenejša milo na svetu
Pri nakupu pazite na ime »Schicht« in na znamko »Jelen«.

dr. Baltič mestni občini najeti dva milijona dinarjev posojila za zgradbo dveh stanovanjskih hiš. Da je dal veliki župan to dovoljenje, za to je bilo treba izpremembe režima! Ko je bil na vladi Pašić - Pribečevićev režim, je Baltič v svoji neovrgljivi »objektivnosti« položil sklep občinskega sveta v miznico, zato, ker je tako veleval Žerjavov politični interes! Kaj zato, če so ljudje brez stanovanja! Danes ko je nastopil drugi režim, je dr. Baltič v svoji objektivnosti spoznal, da je dobro in prav, če najam občina posojilo, da zgradi mesto države vsaj par stanovanj. —

Svetovna premogovna kriza. Skoro v vseh državah, v katerih igra premogovna, železna in jeklarska produkcija važno vlogo, opažamo občutno krizo v teh strokah. Izjemo delata le Francija in Belgija. Vendar pa pade tudi v teh državah ob vsakem zboljšanju denarne vrednosti takoj izvoz navedenih produktov. Trenotno se na svetu producira preveč premoga. Industrije, ki potrebujejo premog, ne morejo porabiti vsega vprašanje za Anglijo — stalno pada in skoro toliko, kot pred vojno. Tudi se nihče s premogom ne zalaga, ker pričakuje vsak, da bodo padle cene. Ameriški premogovniki so zato že znatno omejili obratovanje in kakor pripovedujejo, so zmanjšali produkcijo kar za 20 odstotkov. Zato je nastala v Ameriki občutna brezposelnost rudarjev. Pa tudi angleški izvoz premoga — življenjsko podučni mesečni reviji naših združnih nazaduje. Sicer se je izvoz prav v zadnjem času nekoliko zboljšal, vendar pa je izvoz kljub temu za 2½ milijona ton mesečno manjši, kot je bil preje. Ravno tako se ne oddaja premog iz Saarske kotline. Priznati je treba, da igra pri tem premogu veliko vlogo previsoka cena. Dasi so prvega znižali ceno Saarskemu premogu za 4 odstotke, vendar še to znižanje ne zadošča, da bi oživel zopet izvoz. Katastrofalen je položaj poljskih premogovnikov. Izvoz premoga iz Gornje Šlezije v Nemčijo je znašal še lani mesečno približno 1½ milijona ton. Letos pa znaša izvoz le še kakih 400.000 ton mesečno. Ravno tako pada tudi izvoz poljskega premoga v Nemško Avstrijo. Tudi na Češkem je preobilica premoga. Predvsem pa nazaduje izvoz rjavega premoga. Vrh tega pa se je razvil med črnim in rjavim premogom v državi hud konkurenčni boj. — Odveč bi bilo, navajati, kako je s produkcijo premoga pri nas. Dejstvo, da delajo premogovniki le po par dni v tednu, govori dovolj. Kljub temu pa Trboveljska premogokopna družba dela velikanske dobičke in pošilja denar inozemskim delničarjem. To pa je za našo buržuazijo v redu in prav, vsaj se vse to dela pod plaščem in firmo »nacionalizacije.«

Šestnajst otrok izginilo. Na Francoskem je aretirala policija nekega zdravnika in njegovo ženo, ki sta osumljena, da sta potom inseratov v časopisju sprejemala v oskrbo tuje otroke, oziroma jih jemala za svoje. Otroci pa, ki so bili predani v oskrbo, so pa doslej še na nepojasnjeni način izginili. Po dosedanjih ugotovitvah je bilo oddanih zdravniku tekem zadnjih dveh let najmanj 20 otrok. Pri sebi pa sta imela le štiri otroke, dočim za ostale ne moreta povedati, kje se nahajajo. Preiskava bo dognala, če sta jih pomorila, ali pa morda prodala naprej.

Matteottijev prevoz. Ker se je bala vlada ob Matteottijevem pogrebu eventualnih izgrediv, je policija na vse načine prikrivala natančen čas prevoza Matteottijevega trupla. Tudi socialistični poslanci so šele zadnji trenotek zvedeli o prevozu Matteottijevega trupla. Od pogreba je bilo občinstvo popolnoma izključeno in pogrebnim svečanostim so smeli prisostvovati le Matteottijevi najbližji sorodniki. Znova se oživlja spomin na grozovit zločin in znova zahteva popolnega zadoščenja.

Število brezposelnih v Nemčiji. Število brezposelnih, ki prejemaajo brezposelno podporo, je naraslo v Nemčiji v času od 15. julija do 1. avgusta od 277.000 na 328.000

Vseposod povodnji in vremenske katastrofe. V zadnji številki smo pisali o vremenski katastrofi, ki je napravila velikansko škodo v Škofljelski okolici. Kakor pa poročajo časopisi, so divjale

še mnogo hujše nevihte drugod, predvsem v Nemčiji in Italiji. Najhujša pa je bila vremenska katastrofa na Kitajskem, ki je zahtevala tisoče človeških žrtev. Pri tej priliki povemo še nesrečo, ki se je pripetila vsled teh neviht nekemu tirolskemu fajmoštru. Tudi na Tirolskem so divjale nevihte! Ko je narasel v neki vasi potok in razdeljal del vasi, je fajmošter začel prihodnjo nedeljo pridigo tako-le: Ker ste prešestniki, nečistniki, brezverci, zato Vas je Bog kaznoval... V tem tonu je pridigoval prvo nedeljo. Toda že prihodnji teden pa je preplaval potok oni del vasi, kjer stoji farož. In, tudi fajmoštru voda in božja previdnost ni prizanesla. Odnese mu je putke, petelinčka, prešička, samo kuharica se mu je rešila. Prihodnjo nedeljo pa je začel pridigo: Kogar Bog ljubi, tega kaznuje!

Rokoborec — morilec. V ameriškem mestu Los Angeles se je odigrala nedavno krvava ljubavna drama. Rokoborec in filmski igralec Kid Mac Coy je ustrelil ločeno ženo trgovca Alberta Morsa, nato pa divjal v možovo trgovino, da bi ustrelil še moža. V prodajalni je ustrelil dva trgovska nastavljenca, moža pa slučajno ni bilo v trgovini. Na policiji je izjavil, da je to nesrečo zakrivil mož umorjena. Da je ta Kid Mac Coy pravi rokoborec, izpričuje dejstvo, da je bil doslej »samo« devetkrat oženjen in da bi bila umorjena njegova deseta žena. Kdor prenese toliko »zakonskih sreč«, mora biti rokoborec in še »boksar« povrh.

O mores! Kadar se skregata dva ljubljena ali celo stepeta, napiše »Jutro« ali pa »Narod« tako lepo historijo, da jo ljudstvo čita s slastjo in strastjo, ako se je ta nesreča pripetila dvema plebejcema. V zadnjem času se je pa zgodilo neko junaštvo z revolverjem, na katerem so udeleženi boljši ljudje. O tem dogodku, ki je zločinski in še o neki drugi senzaciji, ki je po današnjih zakonih nemoralna, pa gospoda iz ljubezni do bližnjega svoje »glihe« lepo molči. Da, da, če se reže v lastno meso, boli. Menimo pa, da bi morala dobro informirana žurnalistika ožigosati lopovščine in neumnosti tudi takih mladičev, ki spadajo v njih kroge.

»Pod Lipo«. — Izšel je osmi zvezek tega našega literarno združnega mesečnika, ki se bolj in bolj razširja. Tudi vsebina tega zvezka je zelo zanimiva in pestra. Poleg mojstrskega Mazzinijevega poglavja o »Udruženju«, najdemo lepo povest Emile Zola: »Markizina ledja«, Abditusov esej o »St. Simonu«, nadaljevanje Šorlijevega spisa: »Gašperčkove zgodbe in dogodbe«, polemični članek Historicusa: »Pred tridesetimi leti«, Maksima Gorkega črtico: »A. P. Čehov in danje«, A. K.: »Delavec — srbski pesnik«, Historicus: »Gustav Habrman o Železnikarju«, Nace Mihevc: »Iz mojih mladih let«, lepe pesmi Čulkovskega in Mačka ter zanimiv članek o »Razstavah«. Sdrugom priporočamo, da pridno sežejo po tej podučni nesečni reviji naših združnih delavcev.

Kapitalistovo sočutje.

Delavec: Ženo in šest otrok je zapustil — beda ga je pognala v smrt! Kapitalist: Prav mu je! Zakaj pa je delal samo po osem ur na dan!

Gospodarstvo.

Mednarodna zadržna razstava v Gentu

15. junija se je otvorila v Gentu mednarodna zadržna razstava, ki po svojem pomenu in po svoji obsežnosti prekaša vse razstave tega poletja. Nad 85.000 zadržnih ustanov je zastopanih na njej. Vsi kraji sveta, od Evrope do Amerike, od Azije do Avstralije so poslali tja svoje produkte in izkaze stanja ter moči zadržništva v posameznih državah. Paviljon se vrsti za paviljonom; nihče ni hotel zaostati. Zadržarji celega sveta so hoteli s ponosom pokazati, kaj so dobrega in velikega ustvarili v smeri skupnega gospodarstva in zadržne vzgoje.

Uspeh te razstave prekaša vsako pričakovanje. Prireditelji sami niso računali, da bo udeležba tako velika, da bo ta nova manifestacija mednarodne zadržne moči tako impozantna. Zastopane so konzumne in produktivne zadržge vseh vrst. Prednjačijo Anglija, Francija, Rusija, Japonska in Italija. Jugoslovani smo tudi zastopani; skromno, ali vendar.

Poslale so slike in izkaze srbske zemljoradničke zadržge in naša Zveza gospodarskih zadržg za Slovenijo, ki se zlasti udejstvuje s slikami naših delavskih domov in prodajnih skladišč ter z grafičnimi izkazi razvoja zadržništva v naši ožji domovini.

Zadržna misel je v tridesetih letih preplavila svet. Kapitalizem šele išče izhoda iz svojih gospodarskih težav, proletariat ga je pa že našel. On gradi svoje zadržge v zavesti, da morejo samo one postaviti svetovno ekonomijo na zdrav temelj.

Razstava v Gentu je vreden spomenik vsem, ki so vztrajno delali za zmago delavskega mednarodnega zadržništva.

Pragmatika uslužbencev pri Konzunem društvu za Slovenijo. Kakor znano, je sklenil letošnji kongres omenjene organizacije, da se ima urediti razmerje uslužbencev do zadržge potom službene pragmatike.

Pragmatika bi se morala uveljaviti že v mesecu avgustu, vendar so se pa uslužbenci s svojim predlogom nekoliko

zakasnilo, tako, da so izročili svoje predloge šele 30. julija. Načelstvo je ta predlog sedaj razmnožilo, ter razposlalo na vse krajevne odbore s prošnjo, naj zberejo tozadevne podatke in nasvete, nakar bo pragmatika predložena načelstvu in nadzorstvu v nadaljnje sklepanje.

Ker je službena pragmatika velike važnosti nele za uslužbenca, temveč tudi za razvoj cele zadržge, bomo posvetili v Socialistu zadevi večjo pažnjo, ter bomo o priliki priobčili obširnejšo razpravo.

Lepo napredovanje zaznamuje kons. društvo za Slovenijo. V mesecu juliju je prodala zadržga za okoli milijon K več blaga kot v prejšnjem mesecu.

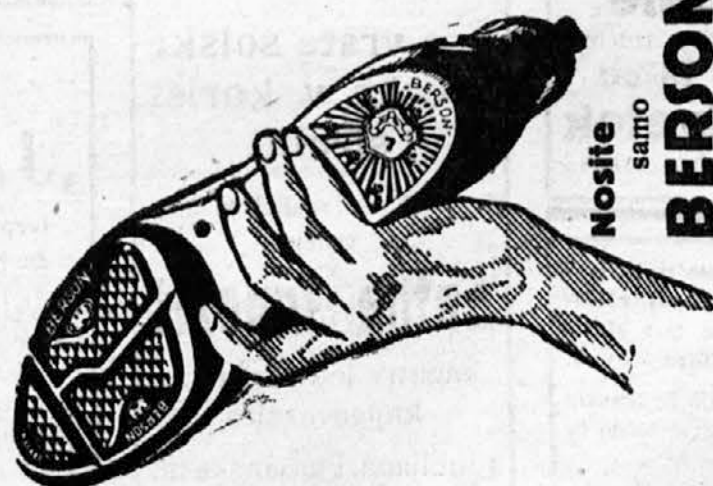
Iz te številke se vidi, da zadržna ideja kljub stoterim nasprotnikom lepo napreduje. K napredku je gotovo tudi pripomogel strokovni in zadržni dan, na katerih je prišla zadržna ideja do širšega razmaha. Zadržga zabeležuje tudi večje število novih članov, ki zlasti zadnje čase v velikem številu pristopajo.

Jugometalija je tudi letos razstavila svoje izdelke na Ljubljanskem velesejmu. Navajeni smo bili na lepoto te razstave ali letos je pa Jugometalija še »samo sebe« prekosila.

Za svojo krasno razstavo je dobila od semenjskega urada laskavo pohvalo in še celo meščansko časopisje jo stavlja vsem drugim podjetjem za vzgled agilnosti in požrtvovalnosti.

Čestitamo vodstvu na sijajnem napredku in upamo, da bo Jugometalija še nadalje stremela za čim večjo izpolnitvijo.

Vse potrebščine za UDR se odslej dobe v Konzunem društvu za Slov. in sicer po zelo solidnih cenah. Za enkrat se dobe potrebščine (hlače, klobuki, dokolenice, srajce, pasovi, nahrbtniki itd.) v centrali (Ljubljana, Zadržni dom, pošt. predač 72.), če se bo pa izkazala potreba, jih bodo pa razpečevali tudi posamezne prodajalne.

Nosite samo

BERSON

gumi pete in potplate. Dajo elastično hojo, so ceneje in obdržijo Vaše čevlje trajne.

Iz stranke.

Vič-Glince. Delavci, sodrugil v nedeljo popoldan ob 3. uri se vrši javni shod v občini Dobravi pri Klobasariju. Obravnavali bomo: Občinska uprava z ozirom na delavstvo in splošni položaj delavstva. Pozivamo sodruge z Viča in Dobrave, da se shoda udeležijo. Dolžnost imajo občinski odborniki obeh občin, ki so bili izvoljeni na delavski listi, da se shoda udeležijo.

ZA TISKOVNI SKLAD SO DAROVALI:

Sodrug Verčko Ivan iz Guštanja je nabral na blok št. 16 za tisk. sklad od sledečih sodrugov: Voch Franc, Din 2.—; Tasotto M., Din 2.—; Borštner Din 4.—; Ocep Luka, Din 2.—; Kranjc Štefan, Din 2.—; Sikaro Jos., Din 2.—; Dervodel Aleš, Din 2.—; Slonik, Din 2.—; Mesnar, Din 2.—; Stalzer, Din 2.—; Nečitljivo, Din 2.—; Gradišnik M., Din 2.—; Milonik, Din 4.—; Nečitljivo Din 2.—; Brodnjak Ivan, Din 2.—; Pogorevnik Franc, Din 2.—; Mihelitsek Franc, Din 2.—; F. Slartmo Din 2.—; Kreiger Filip, Din 2.—; Štinek M., Din 4.—; Verčko Ivan, Din 4.—.

Sodrug Okrogelnik Ivan, Guštanj, nabral na blok št. 19 za tiskovni sklad od sodrugov: Arnalt Ažbe, Din 2.—; Kričej Urh, Din 2.—; Mihelitsch Roza, Din 2.—; Glovica Jožef, Din 2.—; Kričovgrad Lovro, Din 2.—; Orosel Josef, Din 4.—; Okrogelnik Ivan, Din 2.—; Doberšek, Din 4.—; Kert Andrej, Din 4.—; Plešnik Bogomir, Din 6.—; Lešnik Franjo Din 4.—; Blou Miloš, Din 2.—; Zavodnik M., Din 2.—; Čadež Anton, Din 2.—; Močivnik Jakob, Din 2.—; Pipan Gregor, župan, Din 2.—; Štinek Martin, Din 2.—; Skof Heinrich, Din 2.—; Slivnik Ivan, Din 2.—. Skupaj Din 7321.65.

U. D. R.

Nedeljski izlet UDR v Zagorje. Polovična vožnja ni dovoljena, oziroma sploh odgovora nismo dobili na tozadevno prošnjo naša ministrstvo saobračaja. Mnogim sodrugom bo vsled tega izlet onemogočen, vendar, kdor le količkaj more, naj pride! — Za slučaj slabega vremena bo izlet preložen na

kasnejši čas. Ako bi ob času odhoda vlaka deževalo, naj se izletniki ne odpeljejo. Načelstvo UDR.

Udruženje delavskih rediteljev

Edinca v Zagorju

priredi skupno s steklarji veliko

gozdno prireditvev

ki se bo vršila v nedeljo, dne 24. avgusta t. l.

Spored:

Dopoldne ob 8. uri sprejem na kolodvoru in skupni odhod na prireditveni prostor. Skupne vežbe aktivnih članov UDR.

Popoldne ob 14. uri začetek velike gozdne veselice z bogatim sporedom. — Sodeluje celotna rudniška godba.

Vstopnina 5 Din.

Naša prireditvev ima namen zanesti tudi v rudarske revirje smisel za lepoto narave — za utrjevanje duha in telesa v prosti naravi — za plemenita dejanja, zato pozdravljeni vsi, ki boste posetili našo prireditvev.

Žive! Edinca UDR, Zagorje.**D. T. D.**

Okrožni izlet v Trbovlje.

Delavska telovadna enota »Svoboda« podružnica Trbovlje priredi v nedeljo dne 7. septembra t. l. okrožni izlet v Trbovljah spojen s svojim prvim javnim nastopom po sledečem sporedu:

1. Ob 9. uri sprejem gostov na kolodvoru.

2. Po sprejemu slavnostni sprevod, z godbo in zastavami na čelu v Delavski dom.

3. Ob 10. uri pozdravni govor.
4. Od 11. do 1. ure kosilo.
5. Od 1. do 3. ure ogled Trbovelj.
6. Ob 3. uri popoldan začetek javne telovadbe na dvorišču Delavskega doma.
7. Po končani telovadbi prosta zabava in ples.
8. Sodeluje polnoštevilno Delavska godba na pihala.

Ker je vsak izlet velike važnosti za utrditev naših soc. organizacij in socialistične ideje, da se sodrugi in sodružice medsebojno spoznajo, se obračamo na vso soc. čuteče delavstvo Slovenije, da se v čim večjem številu odzove našemu vabilu.

Posebno pa se obračamo na telovadce naših telovadnih enot, da se v čim večjem številu udeležijo našega nastopa, kar je za prospeh in razvoj delavske telovadne enote velikega pomena. Želeli bi, da tudi vsaka skupina prinese svoj prapor seboj. Za polovično vožnjo na vseh progah smo zaprosili in upamo, da bo naši prošnji ugodeno, kar bomo tudi potom časopisov pravočasno poročali. Vse dopise, tiščice se izleta je naslavljeti na: Izletni odbor, Delavski dom, Trbovlje.

7. septembra vsi v Trbovlje.

Izletni odbor.

Dopisi.

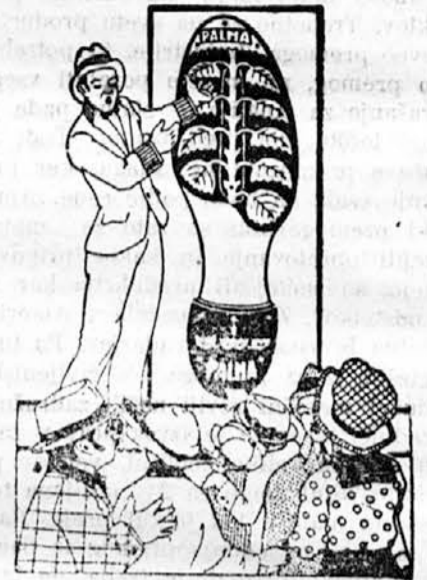
Litija. Čitamo »Socialista«, čitamo »Naprej« in vidimo, kako stvarno in idejno se dela za proletarijat. Socialist prinaša p.učljive članke. Tega v »Naprej« žal ni, pač pa čitamo v vsaki »Naprejevi« številki ponatise iz »Socialista«, ki se zlorabljuje v osebne napade in blatenja. — Naprej oziroma Bernot pravi: proletarci, združite se in v zavednosti je moč. Povemo pa Bernotu: ako bo še v naprej to govoril, bomo rekli, da Bernot laže in razdira.

Socialisti v Litiji imamo teh podlih napadov dovolj in Bernot si naj zapomni enkrat za vselej, da kadar je vreča takih napadov polna, ne gre več notri. (Se prav nič ne čudimo, da je sodrug Jeram Bernotu hrbet pokazal.) — Naprej bomo odpovedali ter ga Bernotu vrnil s pripombo, naj si ga postavi v »Šturo« ter ga hodi gledat — gospod pomiluj — naročili si pa bomo Socialista. Toliko v vednost. — Litijski Bernotovec.

Proda se skoraj nov
pletilni stroj
št. 8/60 znamke Wedermann. Kje, pove uprava.

Izdajatelj:
Oblastni odbor SSJ za Slovenijo
Odgovorni urednik:
France Vidmar.
Tiska tiskarna Makso Hrovatin.

Prva Mariborska delavska pekarna r. z. z. o. z. v Mariboru, Tržaška cesta št. 37-38, telefon št. 324. Ustanovljeno leta 1898. — Moderno in higijensko urejena pekarna priporoča svoje okusno in vedno sveže pecivo v polni teži. Pecivo se dostavlja tudi na dom.

Palma podpetniki in podplati so najboljši

JUHAN

Denite
v juho in prikuhe
krepčilo hrane
„JUHAN“
imate iz preprostih jedil
izvrstno, zdravo in redilno
hrano.

ZASTONJ

ne, pač pa po zelo nizkih cenah dobite vse kuhinjske potrebnosti, kakor raznovrstna kleparska, kotlarska, kovnostiskarska ter ključavničarska dela in druge predmete pri zadrugi

Jugometalija

r. z. z. o. z.

splošna kovinska industrija

Ljubljana, Kolodvorska ulica 18
Telefon št. 729.**Štampilje**

iz kovine in gumija izdeluje
graverski zavod
Sitar & Svetek
Ljubljana, Sv. Petra cesta 13

Prva mariborska produktivna zadruga čevljarških izdelkov r. z. z. o. z. v Mariboru, Oražnova ulica št. 4. Izdelovalnica moških in ženskih čevljev. — Popravila se točno in solidno izvrše.

Zahtevajte povsod

vse vrste šolske
zvezke v korist
slepim.

Izdelava in razpošilja najceneje

Anton Janežič

papirna industrija in knjigoveznica

Ljubljana, Florjanska ul.

Zahtevajte povsod

„JADRAN“

terpentinovo čistilo za čevlje, ker je najboljše.

Ako čistite čevlje edino le z »Jadran« kremo, si prihranite mnogo denarja.

Vaši čevlji ne razpokajo, ostanejo mehki in trpežni.

Od slej se

razlikuje izvrstni, iz davna preizkušeni »Pravi : FRANCKOV : kavni pridatek« od ponarejenih proizvodov tudi že na zunaj po novi, rjavomodro-beli etiketi. — Na tej se posebno iztičejo karakteristični znaki razlikovanja, ki so: in »Franck« in »kavni mlinček«.

»Pravi : FRANCK : z mlinčkom« zahvaljuje svojo splošno priljubljenost izvrstnemu aromu in prijetnemu okusu ter svoji izdatnosti in tečnosti.

R. BUNC in DRUG
Ljubljana - Celje - Maribor**Veletrgovina usnja**
brata Moskovič, Ljubljana

priporoča svojo veliko zalogo tu- in inozemskih izdelkov po najnižjih cenah.
Ustanovljeno leta 1888.

Letna trikotaža, nogavice, galanterija in drobnina

EN 505

EN 505

Gaspari & Fanninge, Maribor, Aleksandrova cesta št. 48